

Bilaga 2b

Samrådsredogörelse

avseende nya 145 kV luftledningar mellan station Stornorrfors och ny
regionnätsstation Klockarbäcken
i Umeå kommun, Västerbottens län.

Umeå Energi Elnät AB
Oktober 2022

Projektorganisation

Umeå Energi AB
Box 224
901 05 Umeå

Projektledare:

SWECO Sverige AB
Box 110
901 03 Umeå

Uppdragsledare:
Tillstånd, samråd och MKB:
Granskare samrådsredogörelse:

Diarienummer: EN-2020-0217-240

Innehåll

1	INLEDNING	5
2	GENOMFÖRT SAMRÅD	6
2.1	Samrådsomgång 1 – Stornorrfors-Klockarbäcken-Dåva	6
2.2	Samrådsomgång 2 – Stornorrfors-Klockarbäcken, nya alternativa stråk	6
3	GENOMFÖRDA SAMRÅDSAKTIVITETER	7
3.1	Samrådsomgång 1 – Stornorrfors-Klockarbäcken-Dåva	7
3.2	Samrådsomgång 2 – Stornorrfors-Klockarbäcken, nya alternativa stråk	8
4	INKOMNA SYNPUNKTER	8
4.1	Samrådsomgång 1 – Stornorrfors-Klockarbäcken-Dåva	8
4.1.1	Länsstyrelse och kommun	8
4.1.2	Övriga myndigheter	12
4.1.3	Samebyar	17
4.1.4	Enskilt särskilt berörda	18
4.2	Samrådsomgång 2 – Stornorrfors-Klockarbäcken, nya alternativa stråk	19
4.2.1	Länsstyrelse och kommun	19
4.2.2	Övriga myndigheter	21
4.2.3	Enskilt särskilt berörda	23

BILAGOR**Samrådsomgång 1. Stornorrfors-Klockarbäcken-Dåva**

1. Samrådsunderlag och följebrev
2. Sändlista myndigheter, företag och organisationer
3. Sändlista fastighetsägare och rättighetsinnehavare
4. Annons
5. Näryarolista samrådsmöte öppet hus
6. Minnesanteckningar från samrådsmötet allmänhet
7. Protokoll möte med VOF
8. Inkomna yttranden kommun och länsstyrelse
9. Inkomna yttranden särskilt berörda
10. Inkomna yttranden övriga myndigheter, föreningar och allmänhet

Samrådomgång 2. Stornorrfors-Klockarbäcken, nya alternativa stråk

11. Samrådsunderlag
12. Sändlista myndigheter, företag och organisationer
13. Sändlista fastighetsägare och rättighetsinnehavare
14. Annons
15. Inkomna yttranden kommun och länsstyrelse
16. Inkomna yttranden särskilt berörda
17. Inkomna yttranden övriga myndigheter, föreningar och allmänhet

18. Minnesanteckningar Ran sameby (station Stornorrfors)

2022-11-02

2022-102966-0001

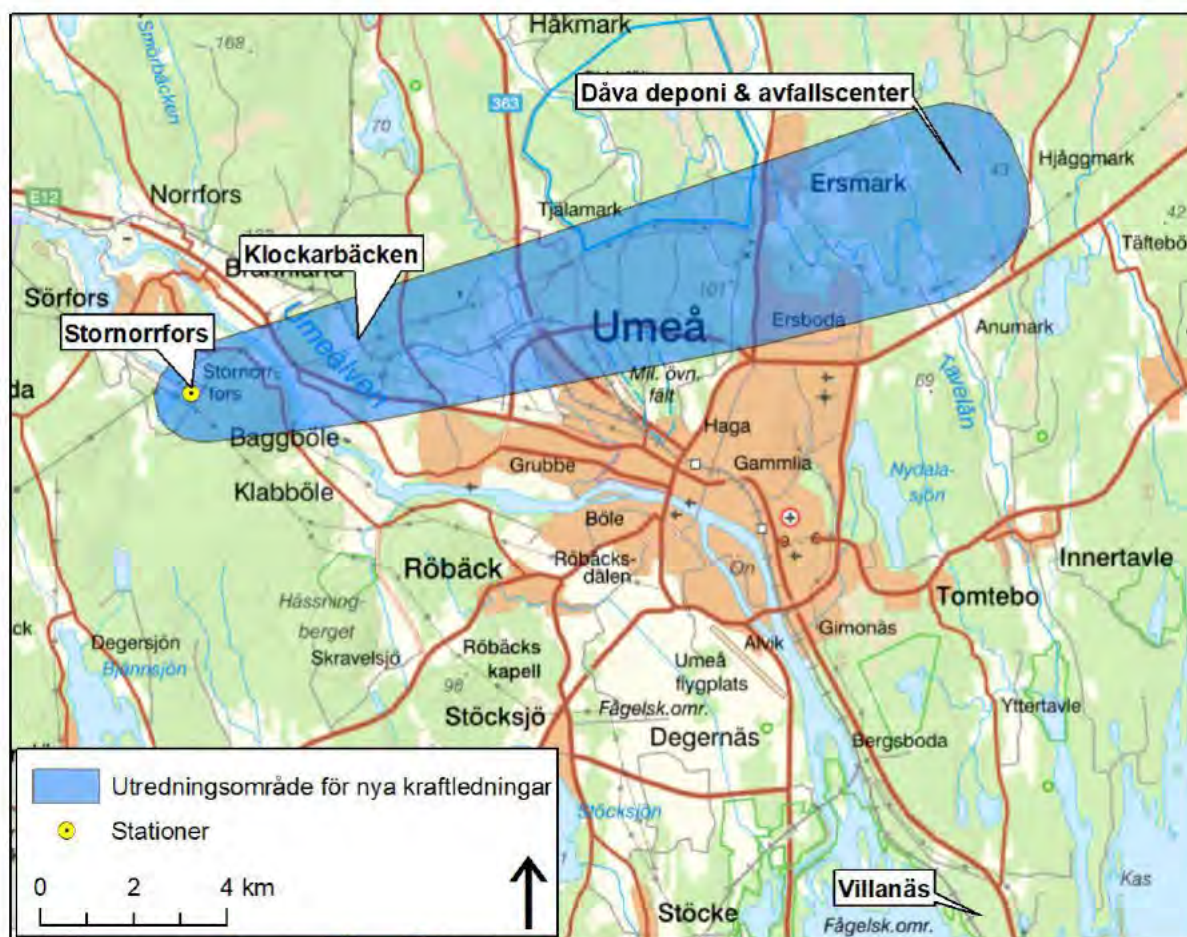
1 Inledning

Umeå Energi Elnät AB (Umeå Energi) avser att ansöka om nätkoncession för linje (tillstånd) för två nya luftledningarna mellan station Stornorrfors och en ny regionnätstation i Klockarbäcken, samt två nya luftledningarna mellan Klockarbäcken och en ny regionnätstation i Däva, se utredningsområde i Figur 1-1. Ledningarna är lokaliserade inom Umeå kommun i Västerbottens län.

Umeå Energi arbetar med att förstärka elnätet i kommunen i syfte att öka driftsäkerheten och möta det ökade överföringsbehov som finns i regionen till följd av den expansion och exploatering som pågår. Bland annat behövs förstärkning till Klockarbäcken och Däva. För att möta det ökade effektbehovet planerar Umeå Energi att förstärka nätet genom de nya ledningarna mellan Stornorrfors, Klockarbäcken och Däva.

På uppdrag av Umeå Energi handlägger Sweco tillstånds- och samrådsfrågorna i ärendet.

Denna samrådsredogörelse gäller för ledningarna mellan Stornorrfors och Klockarbäcken. Inkomna synpunkter i samråden som berör sträckan Klockarbäcken-Däva prövas i separat ärende och tas inte med i denna samrådsredogörelse.

Figur 1-1. Utredningsområde för planerade ledningar mellan Stornorrfors, Klockarbäcken och Däva.

Umeå Energi har undersökt och tagit beslut i enlighet med 10–31 §§ miljöbedömningsförordningen (2017:966) att verksamheten kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Bedömningen grundar sig på att ledningssträckningen mellan Stornorrfors-Klockarbäcken utgörs av två regionnätledningarna som passerar genom detaljplaner och Umeälvsdalen där skogligvårdetrakt, område med högt naturvärde [redacted] Umeå Energi har därmed valt att direkt genomföra avgränsningsområdet och ta fram en specifik miljöbedömning utan

undersökning med efterföljande beslut av länsstyrelsen. Inget undersökningssamråd enligt 6 kap. 23–25 §§ har därmed skett.

I föreliggande samrådsredogörelse redovisas hur samrådet för de sökta ledningarna har genomförts och vad som framkommit i processen. I nedanstående avsnitt beskrivs samrådsprocessen, följt av inkomna yttranden och Umeå Energis bemötanden av dessa.

2 Genomfört samråd

2.1 Samrådsomgång 1 – Stornorrfors-Klockarbäcken-Dåva

Under december 2021-januari 2022 genomfördes ett gemensamt avgränsningssamråd för de två ledningssträckningarna Stornorrfors-Klockarbäcken och Klockarbäcken-Dåva.

Samrådet skedde med kommunen, länsstyrelsen, enskilt berörda och berörda myndigheter, organisationer, föreningar, samebyar, samt allmänhet. Samrådet annonserades under kungörelse i Västerbottens-Kuriren (VK) och Folkbladet (VF) den 13 december 2021.

Ett samrådsmöte genomfördes i form av ett öppet hus den 18 januari 2022. För att följa Folkhälsomyndighetens rekommendationer och begränsa risken för smittspridning bokades en större lokal, Loke, på Folkets hus. Det fanns munskydd och handsprit att tillgå. Mötet delades upp till två tillfällen, kl. 16-18 och kl. 18-20, för att minska antalet deltagare på platsen vid samma tillfälle och för att alla som önskar att delta ska få möjligheten. I den inbjudan till samrådsmötet som skickades med samrådsunderlaget, fanns en uppmaning om att anmäla sitt deltagande, samt att endast närvara som frisk och symptomfri.

Lokalen var indelad i olika stationer där det fanns kartor över natur-, kultur- och rennäringsintressen, teknikval och utformning samt information kring avtal och ersättning. Mitt i rummet fanns även möjlighet att studera och rita på fastighetskartor.

För övrig information om kontakt/möten med berörda parter se Tabell 1-1.

2.2 Samrådsomgång 2 – Stornorrfors-Klockarbäcken, nya alternativa stråk

På samrådsmötet den 18 januari 2022 inkom förslag på alternativa stråk över Umeälven. Umeå Energi valde då att gå ut på ett kompletterande samråd med de nya alternativa stråken, inklusive stråk A1 som var med i det första samrådet, mellan Stornorrfors och Klockarbäcken. Den 23 mars 2022 skickades samrådsunderlaget ut till särskilt berörda via brev. Sista dag för att inkomma med yttrande var den 6 maj 2022. Den 19 maj skickades samrådsunderlag till kommunen, länsstyrelsen och berörda myndigheter, föreningar, samebyar och organisationer. Sista dag för yttrande sattes till 17 juni 2022.

Den 30 mars 2022 skedde annonsering för information om det kompletterande samrådet i VK och VF.

För övrig information om kontakt/möten med berörda parter se Tabell 1-1.

3 Genomförda samrådsaktiviteter

3.1 Samrådsomgång 1 – Stornorrfors-Klockarbäcken-Dåva

Tabell 1. Lista över genomförda samrådsaktiviteter i kronologisk ordning.

Datum	Aktivitet	Bilaga
2019-08-22	Fältbesök med Ran sameby vid station Stornorrfors angående Vattenfalls utbyggnad av ställverk/transformatorstation samt ombyggnation av Umeå Energis ledningar intill stationen, samt de två nya ledningarna Stornorrfors-Dåva in i Stornorrfors.	
2020-06-25	Möte med Ran sameby tillsammans med Vattenfall Vattenkraft och Vattenfall Eldistribution.	Bilaga 18
2021-06-10, 2021-10-06, 2021-10-25	Tidig informell kontakt med Umeå kommun. Umeå Energi informerade kommunen om projektet. Kommunen informerade om deras planer och meddelade kontaktpersoner från kommunen. Diskussion avseende olika sträckningar.	
2021-09-17	Tidigt informellt möte med Trafikverket. Umeå Energi informerade Trafikverket om projektet. Trafikverket informerade om deras planer med Norrbotniabanan och meddelade kontaktpersoner från dem.	
2021-08-27	Tidig informellt möte med Försvarsmakten. Umeå Energi informerade Försvarsmakten om projektet. Försvarsmakten informerade om deras områden kring I20.	
2021-11-18	Digitalt möte med representant från Västerbottens ornitologiska förening och erfaren ornitolog som brukar röra sig i området.	Bilaga 7
2021-12-02	Uttag av fastighetsägare och rättighetsinnehavare till sändlista genomfördes.	Bilaga 2
2021-12-09	Utskick av informationsbrev med inbjudan till samråd med hänvisning till Umeå Energis webbsida där fullständig samrådshandling kunde hämtas. Skickades till fastighetsägare och rättighetsinnehavare. Sista dag för yttrande sattes till 12 juni 2020. Samrådshandling kunde även tillhandahållas skriftligt/digitalt från Sweco.	Bilaga 1
2021-12-10	Utskick inbjudan till samråd och samrådsunderlag till kommunen, länsstyrelsen, berörda myndigheter, organisationer, samebyar och föreningar via brev och/eller e-post.	Bilaga 1
2021-12-13	Annonsering i VK och VF. I annonsen hänvisades läsaren till samrådshandling på Umeå energis webbsida: http://www.umeaenergi.se/om-oss/offentliga-handlingar/samrad-stornorrfors-dava	Bilaga 4
2022-08-24	Informellt möte med Umeå Airport avseende ledningarnas utformning.	

2022-11-02

2022-102966-0001

3.2 Samrådsomgång 2 – Stornorrfors-Klockarbäcken, nya alternativa stråk

Datum	Aktivitet	Bilaga
2022-03-22	Uttag av fastighetsägare	Bilaga 13
2022-03-23	Samrådsutskick till fastighetsägare mellan Stornorrfors-Klockarbäcken. Sista dag sattes till 6 maj 2022.	Bilaga 11
2022-03-30	Annonsering VK/VF för allmänheten	Bilaga 14
2022-05-19	Samrådsutskick till föreningar, samebyar, myndigheter och organisationer	Bilaga 12
2022-05-31	Informellt möte med Umeå kommun om alternativa sträckningar mellan Stornorrfors och Klockarbäcken	

4 Inkomna synpunkter

4.1 Samrådsomgång 1 – Stornorrfors-Klockarbäcken-Dåva

Sökandens svar på yttrandena redovisas i kursiv stil. Samtliga yttranden redovisas i sin helhet i bilaga 8-10.

Luftfartsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Umeå Energi Fjärrvärme har inget att erinra. Havs- och vattenmyndigheten, Lantmäteriet, Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen avstår från yttrande.

4.1.1 Länsstyrelse och kommun

Länsstyrelsen i Västerbotten (407-11789-2021)

I sitt yttrande upplyser Länsstyrelsen om eventuella kommande ekologiska kompensationsåtgärder för Norrbotniabanan som kan planeras inom några av stråken, samt anger kontaktperson på Trafikverket.

Länsstyrelsen förordar inget av alternativen då kunskapsunderlaget anses vara för dåligt för att göra en jämförelse av de olika alternativ. Länsstyrelsen instämmer i bolagets bedömning att verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan varför Länsstyrelsen inte kommer att ta beslut om detta.

Synpunkter inför ansökan och miljökonsekvensbeskrivning

Länsstyrelsen har tagit del av samrådsunderlaget och anser att ni, i tillägg till det ni har beskrivit i samrådsunderlaget, i miljökonsekvensbeskrivningen särskilt ska fokusera på och beskriva följande:

Det framgår av samrådsunderlaget att varje nätkoncession kommer att bestå av två ledningar. I de kommande ansökningshandlingar ska det framgå tydligt vad som menas med detta, är det två ledningar på en stolpe i en ledningsgata med "vanlig" bredd eller två stolpar i en bredare ledningsgata? Det ska även framgå tydligt hur bred den resulterande ledningsgatan kommer att bli.

De alternativa stråken följer till största delen befintlig infrastruktur, men på vissa platser avviker de. Det framgår inte varför ledningarna inte i högre grad kan gå längs med befintlig infrastruktur för att minimera intrånget i naturmiljön. I samrådsunderlaget råder det oklarhet om flera eller endast stråk E innehåller ledningssträckor som avviker från befintlig infrastruktur, men enligt Länsstyrelsens

uppfattning är det inte endast stråk E där obruten terräng påverkas. I de kommande ansökningshandlingar ska detta framgå tydligt.

Länsstyrelsen förordar oftast ledningar som går längs befintlig infrastruktur, men samtidigt kan detta leda till större barriäreffekter. Om ledningar längs befintlig infrastruktur väljs då ska den resulterande barriäreffekt diskuteras och jämföras med den påverkan som uppstår vid att etablera nya ledningsstråk. Utöver detta kan åtgärder för att minimera barriäreffekter på olika skyddsobjekt diskuteras (friluftsliv, fridlysta arter och så vidare).

Artsskyddsutredning och inventeringar: I arbetet med inventeringar av kommande ledningssträckor samt vid bedömning av påverkan och förslag på skyddsåtgärder måste adekvat hänsyn tas till det förändrade rättsliga läget med hänsyn till artskydd efter domarna i de förenade målen C-473/19 och C-474/19. I första hand ska påverkan undvikas, i andra hand ska skyddsåtgärder vidtas och i sista hand kan det sökas artsskyddsdispens.

Länsstyrelsen instämmer inte i att det endast är längs stråk A1 att [redacted] kan komma att påverkas. Inventeringar och artsskyddsutredning med fokus på [redacted] är viktig sedan ledningarna kommer gå genom området som är utpekad som värdestrakt för [redacted] men också för att ledningarna går genom flera områden som kan vara viktiga habitat idag eller ha potential att utvecklas till viktiga habitat i framtiden. Dessa områden kan vara i form av medelålders lövskogshabitat med god utvecklingspotential, men som idag inte har inkluderats i värdestrakten.

Naturvärdesinventering av [redacted] ska utföras i samråd med Länsstyrelsens koordinator för åtgärdsprogrammet för [redacted] och de personer inom Umeå kommun som jobbar med kommunens åtgärdsprogram. Det är samtidigt av intresse att inventeringarna utförs av inventerare som har förmågan att bedöma lövskogars värde som habitat för [redacted]. Lövskogar som är 60-70 år gamla kan vara viktiga att identifiera även om de inte idag hyser den fridlysta fågeln eller utgör ett användbart habitat, särskilt sådana områden som visar potential att utvecklas i positiv riktning.

De våtmarker med vissa och låga naturvärden som kan komma att påverkas av de planerade ledningar ingår i en värdestrakt för inlandets vattenytor som Länsstyrelsen har pekat ut. Värdestrakten inkluderar området från Ersboda till Däva. Denna värdestrakt ska tas med i miljökonsekvensbeskrivningen på samma sätt som den skogliga värdestrakten har tagits med (Barrskog värdestrakt) och effekter av de kommande ledningar på denna ska diskuteras på ett lämpligt sätt. Vilka anpassningar som kommer ske där ledningen korsar vattendrag ska också diskuteras i den kommande miljökonsekvensbeskrivningen. Både av hänsyn till vattendraget själv, men också området runt vattendraget. Exempelvis har större delar av områden runt Tavelån pekats ut som värdefullt naturområde av Länsstyrelsen vilket är en indikation på att området kan hysa stora naturvärden och/eller att speciell hänsyn kan behöva vidtas vid passage av ån både när ledningen anläggs samt vid drift och underhåll.

Arkeologisk utredning för delar av sträckan är aktuellt. Länsstyrelsen bedömer det sannolikt att ännu inte kända fornlämningar finns inom föreslagna alternativ som kan komma att beröras av anläggningsarbetet med ledningen. En arkeologisk utredning kan beställas via Länsstyrelsen som i beslut utser en uppdragstagare med rätt kompetens för arbetet. Det är bolaget som är betalningsskyldig för arbetet. En arkeologisk utredning är menat att fungera som ett planeringsunderlag för bolaget och kan med fördel utföras när linjevalet har minskats ned något, men när det fortfarande finns möjlighet att flytta enskilda stolpar 50-100 meter för att försöka undvika ingrepp i fornlämningar. Riksintresset Norrfors-Klabböle måste hanteras i arbetet med att ta fram en miljökonsekvensbeskrivning. I miljökonsekvensbeskrivningen ska fotomontage av den nya ledningen ingå. Påverkan på riksintresset ska bedömas utifrån de kulturvärden som riksintresset innefattar. Arbetet med bedömningen om påverkan ska utföras av någon med kulturmiljökompetens.

Samråd med berörda samebyar ska hållas och deras synpunkter beaktas i kommande miljökonsekvensbeskrivning. Ledningarnas påverkan på rennäringen genom etablering samt vid drift och underhåll och de skyddsåtgärder som kan vidtas för att avhjälpa eventuella problem ska beskrivas i ansökan/MKB.

Den eventuella påverkan av de kommande ledningarna på friluftslivet ska särskild beaktas i kommande miljökonsekvensbeskrivning på grund av ledningarnas stadsnära dragning.

Det finns potentiellt förorenade områden inom ledningsstråken som bör lyftas fram i ansökningshandlingarna och utredas. För mer information om objekten kan ni kontakta Länsstyrelsen för utdrag från EBH-stödet. EBH-stödet är en nationell databas över misstänkta eller konstaterade förorenade områden. Ytterligare information om enskilda objekt kan finnas hos andra statliga myndigheter, kommuner, samt hos verksamhetsutövare, fastighetsägare samt andra inblandade aktörer. Forsvarsmakten har ett eget register med förorenade områden och frågor om deras objekt ska besvaras av dem.

Trafikverket måste kontaktas med hänsyn till att det på flera platser inom de alternativa stråken har varit tal om ekologiska kompensationsåtgärder kopplade till Norrbotniabanan. Kontaktuppgifter skickas i separat mejl. Enligt Länsstyrelsens uppgifter kan Umeå kommun också ha planer för ekologiska kompensationsåtgärder inom de alternativa sträckorna, och ni bör säkerställa att samrådsunderlaget har skickats för samråd till rätt person på kommunen.

I MKB:n är det även viktigt att beskriva förutsättningarna för drift och underhåll. Hur drift och underhåll utförs, med vilka intervaller och under vilka förutsättningar är viktigt att beskriva. Det är även viktigt att redogöra för vilka skyddsåtgärder och skadeförebyggande åtgärder som kan och ska vidtas i samband med drift och underhåll. Länsstyrelsens bedömning är att ledningarna kan komma att gå igenom värdefulla naturområden och anpassad skötsel i ledningsgatan bör övervägas för att motverka barriäreffekter samt minimera kanteffekter. Med anledning av ledningarnas stadsnära läge är det också viktigt att beakta hänsyn till friluftslivet i samband med drift och underhåll.

Umeå Energis bemötande:

I kapitel 3 Verksamhetsbeskrivning beskrivs ledningarnas tekniska utformning, inklusive markanspråk.

I Bilaga 2a1 Syfte och alternativredovisning till MKBn beskrivs avvägningen mellan stråken och varför den sträckning som valts för sökta ledningar är den som bedöms medföra minst påverkan på omgivande intressen.

Ledningarnas barriäreffekt hanteras i avsnitt 5.5 Naturmiljö- och fågel, 5.7 Friluftsliv och 5.8 Rennäring i MKBn.

Hanteringen av artskydd behandlas avsnitt 5.5 Naturmiljö- och fågel i MKBn.

Den sökta ledningssträckningen mellan Stornorrfors och Klockarbäcken berör inte Värdestrakten för inlandets vattenytor.

En arkeologisk utredning kommer att genomföras under 2023 inför detaljprojekteringen av ledningssträckningen. En kulturmiljöanalys har genomförts avseende ledningarnas påverkan på riksintresseområdet för kulturmiljö, se avsnitt 5.6 Kulturmiljö i MKBn. Analysen är utförd av en arkeolog.

Berörda samebyar, Ran och Ubmeje Tjeälddie har fått inbjudan till samråd via e-post och brev. Fråga om samrådsmöte har ställts. Endast Ubmeje Tjeälddie har lämnat yttrande, se avsnitt 4.1.3

intrånget i känsliga naturområden samt möjliggöra utveckling av Dåva företagspark i enlighet med översiktsplan FFU Umeå.

Umeå energi:

Umeå Energi har haft planeringsmöten med kommunen för att lokalisera kommunens planer och övriga intressen. För sträckan mellan Stornorrfors-Klockarbäcken har en sträckning inom stråk 2 och del av A1 valts. Angående yttrande stråk A2 och D så berör det sträckan Klockarbäcken-Dåva som prövas i separat ärende.

I MKBn avsnitt 3 Verksamhetsbeskrivning och 5.4 landskapsbild och boendemiljö redovisas resultatet från genomförd elektromagnetisk beräkning och ledningssträckningens markanspråk.

Föreslagna skyddsåtgärder för natur- och fågel redovisas i MKBn avsnitt 5.5 Natur och fågel.

4.1.2 Övriga myndigheter

Elsäkerhetsverket

Myndigheten har i dagsläget inget att erinra utan förutsätter att utförandet sker enligt gällande föreskrifter. Beakta föreskriften ELSÄK-FS 2011:3 om ansökan för drifttillstånd, vilken kan komma i fråga i detta ärende.

Umeå Energi noterar detta.

Energimyndigheten

Energimyndigheten deltar inte i samråd inför ansökan om miljötillstånd eftersom det inte är vår roll eller inom vår kompetens att göra en bedömning av:

- den enskilda verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, omfattning och utformning
- de miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser
- miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning.

Umeå Energis bemötande: Umeå Energi noterar detta.

Friluftsförbundet

Friluftsförbundet i Umeå har tagit del av samrådsunderlaget och anger i yttrandet att de ställer sig negativa till alternativ A2 och B då dessa alternativ anses komma att påverka verksamheten i Hamptjärnsstugan på ett negativt sätt och förordar därför alternativ C. Alternativ A2 och B:s dragning ligger i nära anslutning till Hamptjärnsstugan och dess närområde och kommer enligt Friluftsförbundet påverka möjligheterna till friluftsliv på Hamptjärnsstugan och dess omgivning negativt. Både i uppförandet av kraftledningen och när den är färdigställd.

Beskriver i yttrandet om Hamptjärnsstugans friluftsområde och nyttjande samt vikten av att bevara de få lättillgängliga friluftsområden med tillgång till exempelvis grillplatser och toaletter som finns i närhet till Umeå. Av informationen i samrådsunderlaget anser Friluftsförbundet i Umeå att alternativ C är det alternativ som skulle ge minst påverkan på möjligheterna till friluftsliv för Umeås befolkning.

Umeå Energis bemötande:

Angående yttrande om stråk A2 och B så berör det sträckan Klockarbäcken-Dåva som prövas i separat ärende.

Försvarsmakten

De planerade 170 kV-luftledningarna, berör Försvarsmaktens utpekade riksintresse med tillhörande påverkansområde, riksintresset Umeå skjutfält och övningsfält med skjutbanor. Övnings- och skjutfältet utgör riksintresse för totalförsvarets militära del enligt 3 kap 9 § miljöbalken. Av 3 kap 9 § miljöbalken följer att mark- och vattenområden som är av riksintresse på grund av att de behövs för

totalförsvarets anläggningar ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna.

Försvarsmaktens ställningstagande avseende förslag på stäckningar

Avseende val av delsträcka, benämnt alternativ A2 respektive B och C förordar Försvarsmakten alternativ A2 då en samlokalisering av tillkommande luftledning är att föredra framför alt B respektive C. Avseende alternativ A1, D, E, F, förordar Försvarsmakten de alternativ som innebär att samlokalisering med befintlig ledning/ledningsgata sker i störst omfattning.

Försvarsmakten meddelar även att följande bör beaktas vid utformningen av luftledningen längs med den del av sträckningen som är lokaliserad inom påverkansområdet tillhörande riksintresset. Synliggörandet av ledningar och stolpar (kontrastfärg, belysning, bollar i toppledning) är önskvärt, särskilt i de delar av sträckningen där spannen är långa och ledningen inte går genom skog.

Flyghinderdata gällande höjd och placering ska lämnas in till LFV. För mer information hänvisas till flyginfose@lfv.se.

Kompletterande yttrande Försvarsmakten:

Den viktigaste anslutningsvägen (Skjutfältsvägen) till Umeå Skjutfält för Umeå garnison går under samtliga utpekade korridorer. Försvarsmakten trafikerar vägen dagligen för att kunna nå fältet. Inför och under byggskedet måste samverka med Försvarsmakten ske i god tid, så att eventuell störning på verksamheten minimeras. Försvarsmaktens tillgång och till och från skjutfältet är nödvändig och får inte inskränkas då detta skulle medföra påtaglig skada på riksintresse som omfattas av totalförsvarets militära del, Umeå övnings- och skjutfält. Eventuellt nyttjande av Försvarsmaktens vägar är ej önskvärt, om detta är nödvändigt behöver detta stämmas av med verksamheten på plats. Kontaktuppgifter lämnas i yttrandet.

Umeå Energis bemötande:

Angående yttrande stråk A2, B, C, D, E och F så berör det sträckan Klockarbäcken-Dåva som prövas i separat ärende.

Umeå Energi har haft ett informellt samrådsmöte med Försvarsmakten där deras intressen i området och redovisade alternativa stråk har diskuterats. Umeå Energi har valt en sträckning inom stråk 2 och del av stråk A1.

Yttranden från fågelexpertis som även bjudits in till samrådsmöte

Yttrande 1

När det gäller havsörn har jag inga invändningar. Det som kanske bör beaktas är att det sträcker en del havsörn/fåglar längsmed älvfåran vid Stornorrfors. Fågelavvisare bör monteras på ledningen vid passage av älvfåran.

Yttrande 2

Kan inte delta på mötet. När de gäller denna första dragning till Dåva så har jag inga andra synpunkter än att alternativ A är det bästa samt det som yttrande ovan föreslog om fågelavvisare, Sen förutsätter jag att ledningarna fågelsäkras så att inga berouvar eller andra fåglar råkar ut för eldöd. Viktigaste är nog samrådet med expert avseende [REDACTED] om dragningen från väg 364 till Dåva genom lövskogarna. När det gäller fortsättningen från Dåva vill jag gärna vara med.

Yttrande 2

Även jag står över första mötet, har inga andra synpunkter än dom övriga. Sträckningen Norrfors - Dåva är inte så komplicerad för oss på örn och ugglefronten. Men däremot kan hackspettexperten ha invändningar. Men som ovanstående säger, vi utgår från att ledningen blir säkrad från eldöd för större fåglar. Däremot sträckan Dåva - Villanäs blir mera diskussion om och där vill vi vara med och tycka till.

Umeå Energis bemötande: Umeå Energi noterar detta. Fågelavvisare kommer placeras på de sträckor där det anses vara nödvändigt, bl.a. vid passage av Umeälv.

Umeå Energi kommer bjuda in till nytt möte med ornitologisk expertis inför det fortsatta koncessionsarbetet för ledningssträckningen mellan Klockarbäcken och Dåva.

Naturskyddsföreningen i Umeå

Yttrandet bedöms innehålla uppgifter som ska hanteras med sekretess.

Umeå Energi bemötande: Umeå Energi noterar yttrandena kring stråk A1 på sträckan Stornorrfors-Klockarbäcken. Angående yttrande för övriga stråk så hanteras detta separat i det fortsatta koncessionsarbetet för sträckan Klockarbäcken-Dåva.

Sametinget

Utredningsområdet ligger inom vinterbetesmarker, trivselland för samebyarna Ran och Ubmeje tjeälddie och berör områden av riksintresse för rennäringen.

Det aktuella området

I det aktuella utredningsområdet finns trivselland och kärnområden av riksintresse för rennäringen. Kärnområden är områden som utgör kraftcentrum inom samebyn. Trivselland är områden dit renarna söker sig naturligt för bete och vila under en längre period. Även om några alternativ inte direkt berör utpekade riksintresseområden för rennäringen kan områdenas kvalitet och värde ha stor betydelse för renskötseln. För att förstå markens betydelse för renskötseln i området krävs information och kunskaper om hur samebyn bedrivit, bedriver och avser att bedriva sin renskötsel och hur områdets funktion, både på lång och kort sikt, inverkar på samebyns renskötsel som helhet. Tidigt samråd med berörda samer är därför nödvändigt, då det är de som besitter aktuell och detaljerad kunskap om den samiska markanvändningen inom ett specifikt område.

Inflytande

Verksamhetsutövaren ska ha dialog direkt med berörda samebyar om planerade exploateringar. Sametinget anser att vissa normer ska följas för att det ska anses som att samebyn deltagit effektivt. Detta innebär att:

- Samrådet ska ske i ett tidigt skede
- Berörda samebyar ska få så mycket information om åtgärden att de kan fatta ett informerat beslut om projektet och om de så önskar lämna sitt "fritt och informerat samtycke".
- Berörda samebyar ska ges möjlighet till ett effektivt deltagande och ett faktiskt inflytande.

För att nå ett effektivt deltagande avses; tidsaspekten, ekonomiska resurser och att inga andra faktorer redan låst förutsättningarna.

I en MKB ska bland annat följande beskrivas:

- Hur, när och var renskötsel bedrivs i det aktuella området
- Vilken funktion området har för renskötseln
- Samlad bedömning av vilka konsekvenser som kan uppstå för renskötseln inom berörd samebyn samt påverkan på samebyns funktionella samband
- Kumulativa, permanenta, tillfälliga, sociala och kulturella effekter
- Redogöra för berörda riksintressen
- Redovisa förebyggande och skadelindrande åtgärder som vidtas för att minimera störningar på rennäringen
- Redovisa aktuell samt förutsägbar intrångsbild för berörd sameby
- Eventuell påverkan på angränsande samebyar

- Redovisa vad som framkommit i samrådet med berörda samebyar

Umeå Energis bemötande: Bedömning av de sökta ledningarnas effekt och konsekvens på rennäringens markanvändning behandlas i MKB avsnitt 5.8 Rennäring.

Umeå Energi har bjudit in Ran och Ubmeje Tjeälddie samebyar i samråden. För beskrivning av hur samråd med samebyarna gått till se avsnitt 4.1.3 Samebyar nedan.

Sveriges geologiska undersökning (SGU)

SGU hänvisar till SGUs allmänna riktlinjer, se yttrandet i sin helhet i Bilaga 10.

Umeå Energis bemötande: Umeå Energi noterar detta och kommer beakta markens geologiska förhållanden inför anläggande av ledningarna.

Sjöfartsverket

Sjöfartsverket har inga synpunkter på föreslagen sträckning. Ledningarna korsar inte vattendrag som täcks av Sjöfartsverkets sjökort och behöver därför inte rapporteras in till Sjöfartsverket.

Umeå Energis bemötande: Umeå Energi noterar detta.

Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen avstår från att lämna synpunkter i ärendet då de inte kunnat göra detta inom föreskriven tid. Skogsstyrelsen har lämnat information om deras verksamhet och mål, se yttrandet i sin helhet i Bilaga 10.

Umeå Energis bemötande: Umeå Energi noterar detta.

Strålsäkerhetsmyndigheten

SSM anser att magnetfältsnivåerna bör redovisas för närliggande bostäder och andra platser där människor vistas varaktigt där magnetfältsnivån förväntas bli förhöjd. SSM ser positivt på att detta kommer att finnas i miljökonsekvensbeskrivningen.

Umeå Energis bemötande: Umeå Energi noterar detta. En elektromagnetisk beräkning har gjorts och redovisas i avsnitt 5.4 Landskapsbild och boendemiljö. Med anpassning av avstånd till bostadshus bedöms effekterna på boendemiljön kunna begränsas på ett effektivt sätt och ledningarna bedöms inte innebära risker för människors hälsa.

Svenska kraftnät

Svenska kraftnät har tagit del av handlingarna för rubricerat ärende och har i dagsläget ingenting att erinra mot rubricerat samråd. Svenska kraftnät ser dock fram emot en medverkan i den fortsatta planeringen. Medverkan gäller bland annat Svenska kraftnäts närliggande 400 kV ledningar UL4 S6, UL2 S1-2 och UL17 s1. Byggnationen kan innebära att Umeå Energi Elnät AB behöver kontakta Svenska kraftnät eftersom samråd ska hållas med Svenska kraftnät när åtgärder planeras inom 250 meter från transmissionsnätledningarna och stationer. I yttrande framgår även var information kan hämtas om samråd, om Svenska kraftnäts anläggningsobjekt samt om övergripande information om framtida planer.

Umeå Energis bemötande: Umeå Energi noterar detta. Ett informellt möte har skett med Svenska kraftnät.

Trafikverket

Ledningen berör vägarna 554, E12, 631, 363, 364 beroende på val av sträckning samt järnvägen Vännäs-Umeå-Holmsund och järnvägslinjen för Norrbotniabanan. Utifrån handlingarna kan Trafikverket inte i detalj bedöma hur Norrbotniabanan påverkas av de olika stråken då det är stor skala på kartmaterialet i samrådsunderlaget. Generellt gäller dock att ledningssträckningen inte får

påverka järnvägsfastigheten, servicevägar, SIR-master, teknikområden etc., vilket det kan finnas risk att stråk A2 och D gör. Trafikverket förutsätter att ingen ledning planeras inom järnvägsfastigheten.

Stråk A2 planeras söder om befintlig ledning vilket kan äventyra Bengt Viktors väg. Denna väg är viktigt för tillgängligheten till järnvägsfastigheten och får inte äventyras. Det är idag väldigt trångt mellan

Bengt Viktors väg och befintlig kraftledning. Trafikverket måste kunna transportera och arbeta med höga fordon även i fortsättningen utan risk att hamna inom säkerhetszoner för kraftledningar. Med anledning av detta krävs löpande dialog mellan sökande och Trafikverket verksamhetsområde Stora Projekt som ansvarar för projektering och byggnation av Norrbotniabanan.

Trafikverket lämnar även generella förhållningsregler som ska beaktas när ny ledning ska anläggas gällande järnväg, väg och flyg. Trafikverket har inget att erinra mot föreslagen nätkoncession under förutsättning att synpunkterna i yttrandet beaktas.

Trafikverket angående ekologisk kompensation

De kompensationsåtgärder som Norrbotniabanan planerar för i området för aktuellt samråd handlar om restaureringar i Tavelån samt ev. att återställa svämplan eller våtmarker genom att lägga igen diken och återmeandra bäckfåror. Trafikverket har inte fastställt platser för dessa åtgärder ännu, men ser inte heller någon intressekonflikt om åtgärder skulle komma att utföras i närhet av planerade ledningar. Därmed så har Trafikverket inga ytterligare synpunkter att framföra i ärendet.

Umeå Energis bemötande: Umeå Energi noterar detta. Angående yttrande gällande stråk A2 och D så berör det sträckan Klockarbäcken-Dåva som prövas i separat ärende.

Vattenfall Eldistribution

Vattenfall Eldistribution berörs inte av dem planerade alternativa ledningsdragningar och har därmed inga synpunkter i den delen. Vattenfall Eldistribution förutsätter dock att dialog sker avseende anslutning till transformatorstationen i Stornorrfors.

Umeå Energis bemötande: Umeå Energi för dialog med Vattenfall Eldistribution avseende anslutning till transformatorstationen Stornorrfors.

Västerbottens ornitologiska förening, VOF

Av de föreslagna alternativen föredrar föreningen stark alternativ A, dvs. följer redan befintlig ledningar/ledningsgator. Problemet med de alternativa sträckningarna anses inte vara konflikter med örn eller andra större rovfåglar utan för allt fågelliv alla de habitatsförluster som nya ledningar, kors och tvärs, medför i hittills orörda områden, även områden ytterst viktiga för det rörliga friluftslivet som alternativ D. Vad gäller de större rovfåglarna som under jakt och flyttning rör sig i området vill föreningen påpeka att det är det av yttersta vikt att ledningarna vid stolparna isoleras på så sätt att när t.ex. en stor rovfågel sätter sig och sedan skall lyfta och slå ut sina väldiga vingar inte får kontakt och brinner upp.

Umeå Energis bemötande: Umeå Energi noterar detta.

4.1.3 Samebyar

Ran sameby

Ran sameby har inte lämnat något yttrande i samrådet för ledningssträckningen mellan Stornorrfors-Klockarbäcken-Dåva.

I samband med ett annat av Umeå Energis koncessionsprojekt med anslutning till station Stornorrfors genomfördes initialt ett möte med Rans sameby i juni 2019. På mötet presenterade Umeå Energi sina planer och det konstaterades att ett platsbesök, tillsammans med Vattenfall Eldistribution som planerar för ombyggnation av stationen, vore lämpligt under augusti för att tillsammans diskutera förutsättningarna.

Umeå Energi genomförde detta uppföljande möte med samebyn och representant för Vattenfall Eldistribution i augusti 2019, på plats vid Stornorrfors för att diskutera både ombyggnation av stationsområdet och kraftledningarna samt inhämta information om samebyns brukande av området.

Då Rans sameby främst haft synpunkter kopplat till stationsanläggningarna i Stornorrfors (dels vattenkraftstationen, dels ombyggnation/utbyggnad av transformatorstation) och önskemål om kompensationsåtgärder kopplat till detta, har frågan lyfts vidare hos Vattenfall Eldistribution efter mötet.

Umeå Energi lyfte frågan återigen våren 2020 för att komma vidare i sina ledningsprojekt. Ett nytt uppföljande möte kring frågorna genomfördes i juni 2020, med representanter från Rans sameby, Vattenfall Eldistribution, Vattenfall Vattenkraft och Umeå Energi. Återigen redogjorde samebyn för problematiken i området. Protokoll från mötet finns att ta del av i bilaga 18. Vid mötet beslutades att samebyn skulle återkomma till Vattenfall Eldistribution med information om hur området nyttjas samt med konkreta förslag på åtgärder som skulle kunna underlätta för samebyn i området, samt fortsatt kontakt mellan samebyn och representant för Vattenfall Eldistribution och Vattenfall Vattenkraft.

Redogörelse och kompensationsförslag skickades från Rans sameby i augusti 2020 till Vattenfall Eldistribution (med kopia till Umeå Energi). Vattenfall Eldistribution har meddelat att projektet för tillfället är pausat.

Umeå Energi har haft fortsatt dialog med Rans sameby, då Umeå Energi behöver komma vidare i sina ledningsärenden trots försening av stationsprojektet. Umeå Energi har haft önskemål om att samebyn ska dela upp ärendena så att Umeå Energi kan få synpunkter kopplat till de ledningar som Umeå Energi söker koncession för, även om diskussioner fortgår kring stationsanläggningen med Vattenfall. Samebyn har meddelat att så länge förhandlingar pågår med Vattenfall kommer de inte att lämna synpunkter kopplat till Umeå Energis ledningar.

Umeå Energis nya ledningar mellan Stornorrfors-Klockarbäcken och Klockarbäcken-Dåva är en förutsättning för att kunna möta det ökade effektbehovet som finns i regionen till följd av den expansion och exploatering som pågår, samt för att förstärka elnätet i syfte att öka driftsäkerheten i kommunen som helhet. Tidplanen för anslutning av kommunens industriområden är tidspressat varpå Umeå Energi valt att gå vidare med koncessionsansökan för Stornorrfors-Klockarbäcken för att komma vidare i processen.

Ubmeje tjeälddie sameby

██████████ lämnade ett muntligt yttrande via telefon 220519 för samebyns vägnar i Umeå Energis samråd gällande planerade ledningar mellan station Stornorrfors och Klockarbäcken, Umeå kommun: "Vi har fått samrådsinformationen vid Stornorrfors. Vi har inga invändningar, det är mest Ran som berörs där. Vi är inte så ofta i området."

Sweco har genom brev och e-postmeddelande önskat att även få yttrandet skriftligen, men har inte fått något svar tillbaka.

Umeå Energis bemötande: Umeå Energi noterar detta.

4.1.4 Enskilt särskilt berörda

Samrådsomgång 1 omfattade hela sträckan mellan Stornorrfors till Klockarbäcken och Klockarbäcken och Dåva. De yttranden som endast angår planerade ledningar mellan Klockarbäcken och Dåva redovisas inte i denna samrådsredogörelse utan prövas i eget ärende.

Yttrande 1

Informerar om att det är en gammal släktgård som renoveras. Anser att ytterligare två luftledningar inte passar in då de befintlig ledningsgatan redan nu anses utgöra ett störande intrång. Informerar om att det finns ytterligare en befintlig ledningsgata ca 400 m norr om det planerade stråket A1 – och undrar varför denna sträckning inte övervägs som alternativ. Undrar även hur bred ledningsgatan kommer bli sammanlagt (befintliga + nya ledningar) längs stråk A1.

Beskriver i yttrandet att [REDACTED] är en jordbruksfastighet som varit i släktens ägo i många generationer. Läget och gjorda investeringar beskrivs. Gården är belagd med bevarandeförslag och rymmer ett stall för 7-8 hästar samt de ekonomibyggnader som krävs för att driva en hästgård (foderlada, maskinhall, förråd m.m.). I yttrandet framgår att området sedan 1940-talet har använts för naturbete och används än idag. Den genomskärs av befintlig ledningsgata som illustreras i karta. Byggnaderna som finns på fastigheten finns också utlagda på karta i yttrandet. Anser att eftersom gården ligger på plan och öppen mark blir alla former av yttre intrång (i form av exempelvis el-ledningar) mycket märkbara och förfular landskapsbilden. En oro finns för redan befintlig ledningsgata då det i yttrandet beskrivs att det skett en överbelastning av nätet i början på 2000-talet som orsakat kraftiga fertilitetsstörningar i den kreatursbesättning som betade naturbetesmarken. Överbelastningen av nätet ledde till att det i besättningen inte föddes en enda levande kalv våren efter överbelastningen. Konsulterad veterinär slog fast att fertilitetsstörningarna orsakats av magnetfältet från ledningarna. Om de nya ledningarna skulle förläggas norr om befintlig ledningsgata anses befintlig maskinhall bli obrukbar. Även befintlig förrådsbyggnad som är belägen väster om landsvägen, i nära anslutning till befintlig ledningsgata, anses påverkas och bli mycket svår att använda på ett ändamålsenligt sätt. Se karta i yttrandet.

Ett eventuellt intrång söder om befintlig ledningsgata anses vara förödande för både fastighetsägarens och gårdens framtid. Landskapets och gårdens utformning innebär att en breddning av ledningsgatan skulle bli mycket framträdande, något som anses kraftigt förfula gården, menligt påverka livs- och boendekvaliteten samt möjligheten att över huvud taget nyttja gården som jordbruksfastighet med djurhållning. Om nya ledningar drogs söder om befintlig ledningsgata skulle de nya ledningarna hamna rakt över gårdens brukningscentrum. Gården anses då i stort sett bli värdelös.

Fastighetsägaren anser att Umeå Energi har brustit i många avseenden under den pågående MKB-processen. Samrådsunderlaget anses inte ha ändamålsenlig information och ett kartmaterial som på ett begripligt sätt beskriver det planerade intrånget på dennes mark. Anser att samrådsunderlaget slår fast att det inte finns något alternativ till den föreslagna sträckningen A1. I yttrandet presenteras även två alternativ som illustreras i kartor.

Umeå Energis bemötande: Umeå Energi valde att gå vidare och utreda alternativa stråk i ett kompletterat samråd under mars-juni 2022. Efter analys av inkomna synpunkter, byggbarhetsutredning och motstående intressen valde Sökanden att gå vidare med en ledningssträckning inom stråk 2 och del av stråk A1, varpå denna fastighetsägare inte längre berörs.

4.2 Samrådsomgång 2 – Stornorrfors-Klockarbäcken, nya alternativa stråk

Samtliga yttranden redovisas i sin helhet i bilaga 15-17.

Boverket, Elsäkerhetsverket, Luftfartsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Sjöfartsverket har inget att erinra.

4.2.1 Länsstyrelse och kommun

Länsstyrelsen Västerbottens län

Stråket A1 som presenterades i samrådet mottagit på Länsstyrelsen 10 december 2021 låg i sin helhet bredvid befintlig ledning och det är oftast att föredra att ledningar anpassas befintlig infrastruktur. De fyra nya stråken presenterat i detta samråd går alla delvist i nystråk.

Länsstyrelsen har ingen information om varför de alternativa stråken till A1 har utarbetats, men Länsstyrelsen bedömer inte, på basis av de upplysningar som finns tillgängliga idag, att de alternativa stråken (1a, 1b, 1c och 2) är bättre än det förslag som inkom i det första samrådet (A1). Alla fem alternativen påverkar en värdestrakt för [REDACTED] som har utpekats i åtgärdsprogram för [REDACTED], men A1 går i sin helhet längs befintlig infrastruktur vilket är att föredra. Bolagets vidare utredningar av alternativen och den resulterande miljökonsekvensbeskrivningen får visa vilken lösning som är den bästa.

Länsstyrelsen har tagit del av samrådsunderlaget och anser att ni, utöver att beakta yttrandet i ärendet 407-11789-2021, i miljökonsekvensbeskrivningen särskilt ska beskriva och ta hänsyn till följande:

- Ledningsdragningen (både den tidigare föreslagna sträcka A1 samt de fyra nya presenterat i detta samråd) ska ske inom ett värdestrakt för [REDACTED] utpekad inom [REDACTED]. Dragningen av den nya ledningen behöver därför minimera avverkning av lövskogsmiljöer inom området. Miljökonsekvensbeskrivningen behöver samverkas med länsstyrelsens koordinator för åtgärdsprogrammet samt Umeå kommuns ansvariga för åtgärdsprogrammet så att aktuell information inhämtas och pågående skyddsarbete inte riskeras.
- För att undvika utlösa förbuden i artskyddsförordningen behöver man helt undvika störning av eventuella besatta hackspettsrevir under häckningstid. Den kontinuerliga ekologiska funktionen av de fortplantningsområden som lövskogsmiljöerna erbjuder fåglarna får inte skadas eller förstöras.
- Ska arbetet genomföras är det viktigt att det inte genomförs under perioden när vitryggig hackspett par etablerar sig samt under häckningstid. Inget arbete bör ske under perioden 1 mars – midsommar för att undvika störningen.
- Dragningen över Brännlandsberget (stråk 2) kolliderar enligt Länsstyrelsens upplysningar med kommunens arbete med det gröna stråket inom/förbi Umeå, någonstans behöver det gröna stråket förbi/genom staden få finnas obrutet. Ta kontakt med Umeå kommun för mer information.
- Ur kulturmiljösynpunkt vidhåller Länsstyrelsen sitt yttrande från första samrådsfasen om att en arkeologisk utredning är nödvändig för att avgöra om fornlämningar berörs av arbetena, samt att arbetet med miljökonsekvensbeskrivningen särskilt ska adressera påverkan på riksintresset Norrfors-Klabböle, med fotomontage och att bedömningen ska utföras av någon med kulturhistorisk kompetens.
- För de ytterligare ledningsalternativen som presenteras finns redan registreringar i skog och historia-registret. Dessa registreringar behöver kontrollregistreras både vad gäller antikvarisk

status (fornlämning/övrig kulturhistorisk lämning/ej kulturhistorisk lämning) och geografisk placering. I samband med detta kan några av lämningarna komma att bedömas som sammansatta lämningstyper med ett större område mellan lämningarna som också utgör fornlämning. När punkter blir till större sammanhängande ytor blir det svårare att undvika direkta ingrepp i anläggningsfasen speciellt. Det är därför viktigt att den arkeologiska utredningen företas vid rätt tidpunkt så att resultatet av utredningen får fungera som planeringsunderlag, både för val av linje och för genomförandet av arbetet.

- Inom utredningsstråken finns det ett potentiellt förorenat område med riskklass 3, måttlig risk för föroreningspåverkan, vilket behöver tas hänsyn till vid anläggningsarbetet. Handlingarna bör beskriva vilka försiktighetsmått som kommer vidtas för att inte riskera exponering/spridning av föroreningar. Om åtgärden kommer kräva hantering av förorenade massor ska en anmälan enligt 28 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet lämnas in.

Umeå Energis bemötande: En inventering av [REDACTED] har genomförts i projektet, se Bilaga 2d.2 Rapport inventering av miljöer för vitryggig hackspett till MKBn. Inventeringen har skett av Västerbottens ombud i [REDACTED]. Ledningarna är placerade på sådant sätt i landskapet, och har ett sådant tekniskt utförande, som gör att fågelns bevarandestatus på lokal, regional eller nationell nivå inte hotas. Inte heller bedöms områdets kontinuerliga ekologiska funktion (KEF) för fågelns påverkas. Med hänsyn för fågellivet kommer uppehåll att ske under häckningstid inom [REDACTED].

Placeringen av de sökta ledningarna över Brännlandsbergets södra sluttning är framtagen tillsammans med Umeå kommun och går så nära väg E12 som det är möjligt med hänsyn till bostadshus.

En arkeologisk utredning kommer att genomföras under 2023 inför detaljprojekteringen av ledningssträckningen. En kulturmiljöanalys har genomförts avseende ledningarnas påverkan på riksintresseområdet för kulturmiljö, se avsnitt 5.6 Kulturmiljö i MKBn. Analysen är utförd av en arkeolog.

Potentiellt förorenade områden hanteras i avsnitt 5.3 Planer, markanvändning och infrastruktur i MKBn. Med vidtagna hänsynsåtgärder bedöms inte ledningarna medföra att EBH-objekt påverkas och orsakar någon föroreningsutbredning.

Umeå kommun

Umeå kommun anser att stråk 1a är mest lämpligt av de redovisade stråken efter en samlad bedömning av redovisat material i samrådet. Föreslagen ledningsdragning kommer dock att påverka markområden som ingår i [REDACTED]. För att inte försämra livsmiljön för [REDACTED] anser Umeå kommun att möjligheten att kompensera markintrånget med annan likvärdig mark i motsvarande omfattning som ianspråktagits för ledningen behöver utredas.

Därefter bedöms stråk 2 ge upphov till minst omgivningspåverkan men med reservation för att förslagen ledningsdragning kan komma att påverka befintliga bostäder. Därtill påverkas den gröna korridoren som håller på att konkretiseras i pågående detaljplanprocess. Vid älvspassagen påverkas även höga naturvärden.

Övriga stråk kommenteras inte i yttrandet eftersom dessa stråk sammantaget bedöms ha en betydligt mer omfattande påverkan på befintliga boendemiljöer, natur- och kulturmiljö, rennärning, rekreation och friluftsliv, jordbruksmark, kommunal planering och pågående markanvändning.

Umeå Energis bemötande: Sökanden har gått vidare med en sträckning inom stråk 2 och del av A1. Placeringen av de sökta ledningarna över Brännlandsbergets södra sluttning är framtagen

tillsammans med Umeå kommun och går så nära väg E12 som det är möjligt med hänsyn till bostadshus.

Sökanden bedömer att de hänsynsåtgärder som föreslagits gör så att de sökta ledningarna helt undviker störning av eventuella besatta [REDACTED] under häckningstid. Den kontinuerliga ekologiska funktionen av de fortplantningsområden som lövskogsmiljöerna erbjuder fåglarna bedöms därmed inte skadas eller förstöras.

Det är ingen direkt skillnad i effekter mellan de två alternativen när det gäller olika utvärderingsaspekterna. Undantaget är dock skillnaden gällande markanspråket på norra och södra sidan av Umeälven inom länsstyrelsens utpekade område med höga naturvärden och naturvårdsprogram för [REDACTED] som sammanfaller med utpekade områden i samband med inventeringen av samma fågel. Inom stråk A1 går de två nya 145 kV ledningarna längs med två befintliga 45- och 145 kV kraftledningar vilket skulle innebära en skogsgata på cirka 80 meter. Detta kan jämföras med den skogsgata på cirka 65 meter som krävs inom stråk 2 där de två nya ledningarna går längs de två befintliga 12- och 45 kV ledningarna.

Det som dock främst varit avgörande i valet av den sökta ledningssträckningen inom stråk 2 är byggtekniska faktorer. Stråk A1 passerar längs befintliga 45- och 145 kV kraftledningarna genom byn Kvamsmedjan. På grund av blandad bebyggelse går det inte att komma fram med ytterligare två ledningar utan att komma för nära bostadshus. Detta kan jämföras med stråk 2 som går väst om byn och där behörigt avstånd till bostadshus kan hållas.

För inarbetade hänsynsåtgärder avseende den gröna korridoren, se avsnitt 5.5 Naturmiljö och fågel i MKBn.

4.2.2 Övriga myndigheter

NCC

NCC Industry AB, nedan kallat Bolaget, driver i anslutning till norra planområdet, Brännland bergtäkt på fastigheterna Brännland 22:10 i Umeå kommun. Bergtäkt har bedrivits på platsen sedan 1965. Nuvarande tillstånd till täktverksamhet gäller till och med 31 juli 2032 och en omprövning avseende en utökning söderut pågår just nu. Av handlingarna i ärendet framgår att alternativ dragningskorridor nummer 2 passerar över bolagets aktiva bergtäktsområde (verksamhetsområde enligt gällande miljötillstånd). En luftledning överlöpande täktområdet förhindrar direkt bolagets täktverksamhet, framför allt avseende sprängningarna i täkten, varför alternativ 2 inte kan accepteras. Lokaliseringen bör lämpligast ske så långt från bolagets verksamhet som möjligt och NCC förordar därför att alternativ 1c väljs då det ligger längst från bolagets verksamhet. Alternativ A1 samt 1a-1c kan accepteras.

Umeå Energis bemötande: Ledningarna är placerade minst 170 meter från bergtäktens verksamhetsområde varpå ingen påverkan kommer att ske på NCC:s verksamhet.

Sametinget

Sametinget hänvisar till tidigare lämnat yttrande daterat 2022-01-28.

Umeå Energi noterar detta.

Statens geotekniska institut (SGI)

SGI:s yttrande avser markmiljöfrågor, geoteknisk omgivningspåverkan och geotekniska säkerhetsfrågor såsom ras, skred, erosion. SGI har inte granskat underlaget i detalj och avstår från att lämna några specifika synpunkter i ärendet. Däremot har de ett antal kommentarer av mer allmän karaktär.

SGI har tidigare, i ett regeringsuppdrag om harmonisering av statligt framställda planeringsunderlag avseende ras, skred och erosion, tillsammans med bland andra MSB och SGU, tagit fram en Vägledning ras, skred och erosion. Underlagen finns åskådliggjorda i en kartvisningstjänst: <https://www.sgi.se/sv/samhallsplanering—sflkerhet/planeringsunderlag/kartunderlag-om-ras-skred-och-erosion/>

SGI rekommenderar att i de fall det riskerar föreligga besvärliga geotekniska förhållanden, till exempel förekomst av kvicklera eller sannolikhet för ras och skred bör dessa beaktas och belysas vid planering av ledningssträckningen samt framtagande av MKB. Det blir särskilt viktigt om detta kan påverka ledningssträckningen och få betydelse för tillståndet. SGI rekommenderar att geotekniska frågor ska beaktas vid fortsatt planering och vi förutsätter att behov och omfattning av eventuella geotekniska utredningar bedöms senast inför detaljprojekteringen. Vi rekommenderar Svenska kraftnäts tekniska riktlinjer som stöd i detta arbete.

Umeå Energis bemötande: Umeå Energi tar med sig informationen gällande ras och skred. I samband med detaljprojekteringen av ledningarna kommer en geoteknisk utredning att genomföras. I med anpassning av ledningarnas stolpar i samband med detaljprojekteringen kan skred och ras undvikas.

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM)

SSM ser positivt på att beräkningar av förväntade magnetfältstätheter kommer att redovisas i den kommande miljökonsekvensbeskrivningen.

Det är miljöbalken som ska beaktas när det görs en bedömning huruvida olika alternativ och eventuella behov av exponeringsbegränsande åtgärder bör vidtas. Skälet till att miljöbalken blir tillämplig är för att det rör sig om icke-joniserande strålning som enligt balken benämns som miljöfarlig verksamhet och som inte är tillståndspliktig enligt strålskyddslagen. I SSM:s yttrande informerar de även generellt om elektromagnetisk strålning, misstänkta risker och om referensvärden för elektromagnetiska fält, läs yttrandet i sin helhet i bilaga 17.

Svenska kraftnät

I det aktuella området har Svenska kraftnät ett pågående transmissionsnätsprojekt "Ny 400 kV-ledning Högnäs-Stornorrfors". Då Svenska kraftnäts ledningsprojekt är tidigt i utredningsfas har projektering samt tillståndsarbete inte påbörjats varför Svenska kraftnät i nuläget inte kan svara på om och i vilken omfattning den kan påverkas av Umeå Energi Elnäts planer.

Då Svenska kraftnäts ledningsprojekt är i tidig utredningsfas måste Svenska kraftnät och Umeå Energi Elnät inleda en dialog kring fortsättningen med samrådet för de två nya planerade 145 kV-luftledningarna mellan befintlig station Stornorrfors till ny station på Klockarbäcken och Klockarbäcken till ny station Däva. Se yttrandet i sin helhet i bilaga 17.

Umeå Energis bemötande: Ett informellt möte har skett med Svenska kraftnät.

Sveriges geologiska undersökning (SGU)

Sveriges geologiska undersökning hänvisar och bilägger SGU:s allmänna riktlinjer.

Umeå Energi noterar detta.

Swedavia Airports – Umeå flygplats

Enligt "Samrådsunderlag v2 Klockarbäcken 220322" visas inom vilka områden som kraftledningarna planeras samt i underlaget på sidan 7 under Tekniska utformning anges att vertikaltolpar med en höjd av ung 20–30 m planeras att användas. Den övergripande flyghinderanalysen utgår därför från 30 m på aktuell markhöjd inom angivna områden. Terränghöjden varierar ganska mycket, framför allt inom det västra området kring Stornorrfors och Klockarbäcken, vilket gör att vissa procedurer (ex. LOC bana 14) kan behöva justeras beroende på var dessa höga stolpar placeras. Framåt behöver vi samarbeta för att hitta lämpliga ställen för stolparna så att de inte påverka inflygningsprocedurerna.

Flygplatsen vill inte påverka procedurena eftersom detta kan innebära försämrade tillgänglighet till Umeå Airport.

Umeå Energis bemötande: Ett informellt möte har skett med Umeå flygplats.

Efter mötet lämnade Swedavia Airports följande yttrande: Resultatet från flyghinderanalysen visar att ESNU in- och utflygningsprocedurer påverkas inte av planerad kraftledningsdragning.

Umeå Energi noterar detta.

Vakin

Vakin bedömer att verksamhetens befintliga va-anläggningar inom föreslagna dragningar mer eller mindre kommer att beröras av projektet. För att inte försvåra va-huvudmannens drift och underhåll av ledningarna ska avståndet mellan parallellgående va- och luftledning vara sådant att inga restriktioner på maskiner och arbetsfordon är nödvändiga vid va-arbeten. Samtliga alternativ passerar vattenledningar av gjutjärn eller segjärn.

De olika ledningssträckorna ansluter alla till alternativ A1 som i sin tur sträcker sig genom ett område som i dagsläget detaljpaneläggs (detaljplan för Kåddis 3:1 m.fl.). Enligt nuvarande planförslag påverkas inte Vakins planerade ledningsdragning inom området av Kraftledningens föreslagna sträckning. Detta kan dock komma att ändras ifall ytterligare delar av planområdet behöver förses med kommunalt VA.

Efter att stråk 2 passerat älven fortsätter sträckningen över en befintlig pumpstation. Underhåll och service av pumpstationen kräver ibland användning av en teleskopkran vilket ställer krav på att tillräcklig höjd samt yta finns tillgänglig. Möjligheten att flytta pumpstationen är begränsad i och med de riktlinjer som finns angående avstånd till bostadsbebyggelse. På grund av dessa anledningar anser Vakin att ledningssträckningen för stråk 2 inte är ett alternativ som bör genomföras.

Umeå Energis bemötande: Sökanden kommer att föra dialog med Vakin i samband med detaljprojektering, så att påverkan på Vakins verksamhet undviks.

Vattenfall Eldistribution

Vattenfall Eldistribution berörs inte av dem nya planerade alternativa ledningsdragningar och har därmed inga synpunkter i den delen. Ni har tidigare angett att dialog med Vattenfall Eldistribution sker avseende anslutning till transformatorstationen i Stornorrfors, vilket är bra.

Umeå Energi noterar detta.

4.2.3 Enskilt särskilt berörda

Se yttrandena i sin helhet i bilaga 16.

Yttrande 2

Är markägare för skogsskifte som ligger bakom Stornorrfors kraftstation. Beskriver i yttrandet att enligt alternativ sträckning A1 verkar deras skogsskifte upptas i det blå området på kartorna. Önskar mer specifik och detaljerad information hur denna sträckning påverkar skogsmarken som hur stor del av skogsskiftet som avses att anlägga ledningsgatan på. Efterfrågar även en karta där fastigheten [REDACTED] finns inritad tillsammans med tilltänkt ny ledningsgata A1 för att se omfattning och påverkan.

Markägarna anser att de kommer bli tvingad att avyttra en betydande del av skogsfastigheten för att ge plats åt de nya 145 Kv ledningarna om dessa dras på den norra sidan av befintlig kraftledningsgata med A1 alternativet. Om man istället anlägger ledningarna på södra sidan (på andra sidan om befintlig kraftledningsgata) så är redan skogsbeståndet avsevärt mindre uppväxt på denna sida och därmed blir en tvingad avverkning avsevärt mindre omfattande. Dessutom om man

tittar längre ner mot älv dalen så anser man att de nya kraftledningarna sannolikt kommer mer gynnsamt placerade i förhållande till befintlig bebyggelse om dessa dras på södra sidan.

Informerar om att de inte vill att ledningarna dras över skogsfastigheten då skogsbeståndet historiskt och i omgångar har gallrats och röjts för att få bra tillväxt och avses att inte slut avverkas förens om en längre tids period enligt skogs plan. Om utredningen av ledningsdragningen ändå visar på att ledningen kommer dras över skogsfastigheten undrar markägarna hur processen kring inlösen, kompensation, etc fungerar.

Umeå energis bemötande: Umeå Energi har skickat utförligare beskrivning och en karta till Yttrande 2. [REDACTED] ligger inom stråk A1. Umeå Energi har gått vidare med en sträckning inom stråk 2 och del av A1 på norra sidan av Umeälven. Fastigheten berörs inte av vald sträckning.

Yttrande 3

Informerar om att skogsskiftet går parallellt med stråk 1A och stråk 2. Då inte skogsgränserna syns på kartorna anses det svårt att avgöra hur stort intrång det blir på ägd skog. Informerar om att det redan finns en kraftledning som går tvärs över skiftet, där växer ingen skog sedan 60-talet. Bäst vore alternativ 1a, 1b eller 1c alternativt stråk 2.

Umeå Energis bemötande: Vald ledningssträckning går inom stråk 2, väster om fastigheten [REDACTED]. Det finns en mast cirka 200 meter norr om station Stornorrfors som ledningarna behöver gå runt vilket medför att ledningarna behöver gå i en vinkel över Yttrande 3:s fastighet, dock på en plats som redan är avverkad.

Yttrande 4

Fastighetsägaren anser inte att stråk 2 är ett bra alternativ. Fastigheten har en jordvärmeslinga i åkern, vidare anser fastighetsägaren att de planerade ledningarna inte passar estetiskt då de har huset i närheten och har utsikt från köksfönstret och från trädgården över åkern samt att det redan idag finns ledningar på platsen. Åkermarken brukas aktivt där ledningarna föreslås gå.

Umeå Energis bemötande: Umeå Energi har valt att söka koncession för en ledningssträckning inom stråk 2 och del av stråk A1 på norra sidan av Umeälven. Det som dock främst varit avgörande i valet av den sökta ledningssträckningen inom stråk 2 är byggtekniska faktorer. Stråk A1 passerar längs befintliga 45- och 145 kV kraftledningarna genom byn Kvarnsmedjan. På grund av blandad bebyggelse går det inte att komma fram med ytterligare två ledningar utan att komma för nära bostadshus. Detta kan jämföras med stråk 2 som går väst om byn och där behörigt avstånd till bostadshus kan hållas.

Kontakt med Yttrande 4 kommer göras inför detaljprojektering för att undvika jordvärmeslingorna vid placering av stolpar.

Yttrande 5

Fastigheter har sedan bildandet alltid varit i familjens ägo och ägs i dag av fjärde generation. Den är en utpräglad hästgård med ändamålsenliga ekonomibyggnader som rymmer de maskiner och redskap som krävs för brukandet. Fastigheten är redan belastad av kraftledningsgatan både över brukningscentrum och i skogen. Vi vill inte behöva uppleva och bevittna ytterligare ett intrång över släktgårdens brukningscentrum. Dessutom bor nuvarande ägaren – vår dotter – i bostadshuset som är under renovering. Vi förstår inte varför projektören inte bemödat sig med att förvissa sig om att den tänkta sträckningen är rimlig med hänsyn till den skada som markägaren skulle åsamkas. Utifrån det ovarsagda kan vi omöjligt acceptera att ledningen förläggs över släktgården, där vår familj genom åren har lagt ned så mycket hårt arbete och gjort stora ekonomiska investeringar. Vi, i egenskap av tidigare ägare och föräldrar till den nuvarande ägaren, förordar att ledningen läggs enligt 1c. Av de föreslagna sträckningarna är A1, 1a och 1b naturligtvis uteslutna eftersom de allvarligt skulle

begränsa möjligheten att bedriva jordbruk med djurhållning, innebära en förödande visuell påverkan samt medföra en mycket stor och orimlig värdeminskning på fastigheten.

Yttrande 6 (samma fastighetsägare som Yttrande 5)

Utöver detta yttrande hänvisar Yttrande 6 även till sitt tidigare yttrande (Yttrande 1).

Yttrande 6 anser att alternativen som redovisas i samrådsomgång 2 inte är objektivt redovisade. I det aktuella samrådsunderlaget framställs stråk A1 som om det vore ett ingenmansland. Detta alternativ skulle bland annat göra att maskinhall och förrådsbyggnad blir obrukbara samt allvarligt begränsa möjligheterna att använda gården för djurhållning.

Yttrande 6 anser att det är uppenbart att stråk 1a och 1b har initierats för att lägga fram alternativ som vore ännu mer förödande för deras gård. Stråk 1a och 1b skulle förgöra gården och kila in bostadshuset mellan två högspänningsgator – i ett öppet odlingslandskap. Dessa alternativ är fullständigt uteslutna.

Yttrande 6 anser att det är obegripligt att Umeå Energi anser att det är rimligt och rättvist – rentav mindre allvarligt – om en redan drabbad markägare återigen utsätts för intrång. Alltmedan intilliggande markägare slipper se sina ägor förstöras och förlora i värde.

Yttrande 6 riskerar att drabbas av samtliga alternativa dragningar sydväst om Umeå älv. Av de redovisade alternativen förordas stråk 2 eller stråk 1c – detta trots att deras skog därigenom skulle påverkas av intrånget. Anledningen är ganska självklar – ett intrång över gårdens brukningscentrum, och i närheten av deras bostadshus, vore en känslomässig och ekonomisk käftsmäll som på intet vis kan jämföras med förlust av produktiv skog. Yttrande 6 anser att Stråk 1c är en modifierad variant av ett av deras förslag till alternativ lokalisering. Umeå Energis modifiering består i att man dragit stråkets norra ände onödigt nära ett bostadshus.

Något som inte framgår av samrådsunderlaget är att delar av den skogsmark som skulle påverkas av en dragning längs stråk 2 söder om älven, nyligen har avverkats. Detta innebär att påverkan på naturmiljön minskar.

Yttrande 6 har noterat att ett av deras presenterade alternativ inte ens omnämns i samrådsunderlaget. Det är oklart om detta förslag har förkommit eller helt enkelt avfärdats. Om det har avfärdats bör åtminstone de bakomliggande orsakerna presenteras. Det alternativ som här åsyftas är en dragning som skulle följa befintlig ledningsgata från Stornorrfors till Lidberget öster om Klabböle, för att gå över älven i nivå med västra länkens broläge och nå fram till Klockarbäcken (vilket skulle innebära parallellgång med befintlig infrastruktur).

Umeå Energis bemötande: Då Umeå Energi bedömt att en ledningssträckning enligt stråk A1 inte är byggbar har Sökanden sökt koncession för en ledningssträckning inom stråk 2 och del av stråk A1 på norra sidan av Umeälven. Yttrande 5:s fastighet berörs inte av vald ledningssträckning. Se Bilaga Bilaga 2a1. Syfte och alternativredovisning till MKBn för bedömning av de olika alternativa stråken och val av sökt sträckning.